

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики технологічної освіти



СЕРЬОГІНА ІРИНА ЮРІЇВНА

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

*методичні рекомендації
до опрацювання змісту дисципліни
для здобувачів вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта
Сфера обслуговування, Технологія виробів легкої промисловості, Транспорт*

Кривий Ріг – 2021

Серьогіна І.Ю.

Вступ до спеціальності: *методичні рекомендації до опрацювання змісту дисципліни для здобувачів вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (сфера обслуговування, технологія виробів легкої промисловості, транспорт)*
/ І.Ю. Серьогіна – Кривий Ріг : КДПУ, 2021 – 36 с.

Укладач:

Серьогіна Ірина Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти Криворізького державного педагогічного університету.

Рецензенти:

Кулінка Юлія Сергіївна – доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти, кандидат педагогічних наук, Криворізький державний педагогічний університет.

Савченко Лариса Олексіївна – професор кафедри педагогіки та методики технологічної освіти, доктор педагогічних наук, Криворізький державний педагогічний університет.

Обговорено та схвалено кафедрою педагогіки та методики технологічної освіти КДПУ «01» березня 2021 р., протокол № 8

Видання містить вступ, методичні вказівки до виконання практичних робіт курсу, тестові завдання та каталог педагогічних ситуацій, а також список рекомендованої літератури та критерії оцінювання.

Призначене для бакалаврів спеціальності 015 Професійна освіта денної форми навчання.

@Серьогіна І.Ю.

ЗМІСТ

1. Загальний опис навчальної дисципліни.....	4
2. Вступ.....	5
3. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
4. Програма навчальної дисципліни.....	7
5. Структура навчальної дисципліни.....	8
6. Теми практичних занять.....	9
7. Завдання до практичних робіт.....	10
8. Самостійна робота.....	12
9. Тестові питання.....	13
10. Каталог педагогічних ситуацій.....	22
11. Методи навчання.....	34
12. Методи контролю.....	34
13. Розподіл балів, які отримують студенти.....	35
14. Методичне забезпечення.....	36
15. Рекомендована література.....	37

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифр спеціальності, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	015 Професійна освіта (Сфера обслуговування) (Технологія виробів легкої промисловості) (Транспорт)	За вибором	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Загальна кількість годин –120		Семестр	
		1	1
		Лекції	
	18 год.	4 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –5	Спеціалізація: Організація готельно-ресторанного бізнесу Дизайн одягу Автомобільний транспорт	Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
	Ступінь вищої освіти: Бакалавр	84 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: Залік	

2. Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» складена до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр спеціальності «015 Професійна освіта (Сфера обслуговування), (Технологія виробів легкої промисловості), (Транспорт)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: окреслення перспектив і шляхів оволодіння професійною діяльністю майбутнього фахівця; підготовка до педагогічної практики.

Міждисциплінарні зв'язки: Теорія і методика професійного навчання. Курсова робота з теорії та методики професійного навчання. Загальна педагогіка. Методика виховної роботи. Професійна педагогіка.

Програма навчальної дисципліни складається з одного блоку:

Блок 1. Професійно-педагогічна діяльність. Професійне становлення педагога.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: озброєння студентів знаннями про сутність та особливості педагогічної діяльності, ознайомлення з основними компетенціями майбутнього фахівця, особливостями професійно-педагогічної комунікації, структурою педагогічної вищої школи, видами навчальних занять у вузі, особливостями самостійної та наукової роботи студентів, формування уміння вчитися, потягу до самоосвіти та самовиховання протягом життя.

Розкриття сутності і змісту психолого-педагогічної діяльності, шляхів оволодіння різними професіями спеціальності 015 Професійна освіта (сфера обслуговування, технологія виробів легкої промисловості, транспорт), сприяння формуванню педагогічного ідеалу майбутнього фахівця.

Досягнення мети освіти, визначеної законом України «Про освіту» стосовно всебічного розвитку особистості, вимагає згідно з Державною національною програмою «Освіта» («Україна XXI століття») підготовки нової генерації фахівців. У вирішенні цього завдання значне місце посідають педагогічні дисципліни, вивчення яких починається з курсу «Вступ до спеціальності». Програма курсу передбачає:

- формування у студентів інтересу до педагогічної діяльності, установки на необхідність оволодіння знаннями, вміннями і навичками педагогічної діяльності;
- формування уявлення про структуру, зміст, специфіку діяльності фахівця;
- ознайомлення з формами аудиторної, позааудиторної навчальної діяльності та самостійної роботи студентів;
- оволодіння студентами знаннями та вміннями організації самоосвіти та самовиховання.

Оволодіння змістом курсу «Вступ до спеціальності» передбачає різноманітні форми і методи теоретичної і практичної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Програма забезпечує адаптацію студентів-першокурсників до специфічних умов навчання у вищій школі, формування особистості майбутнього фахівця.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

- дати знання про структуру, зміст, характер і специфіку майбутньої професійної діяльності;
- розкрити шляхи формування культури педагогічного спілкування;
- сформувати у студентів загальне уявлення про педагогічну творчість як невід'ємну складову професійної майстерності майбутнього фахівця;
- розкрити сутність поняття «професіограма фахівця у галузі», «педагогічна культура», «імідж фахівця», «професійна компетентність», «комунікабельність», «вербальна, невербальна, комп'ютерна комунікація» сучасного фахівця;
- ознайомити з деякими педагогічними технологіями як проявом творчості майбутнього фахівця;
- ознайомити зі змістом та основними формами навчання у вищому навчальному закладі освіти, коледжі, технікумі та ін;
- дати уявлення про історію розвитку факультету дошкільної та технологічної освіти та університету;
- ознайомити з науковою організацією праці студента;
- дати уявлення про важливість самоосвіти та самовиховання майбутнього педагога протягом життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сутність і особливості педагогічної діяльності;
- характерні ознаки професійно-педагогічної діяльності;
- сутність і компоненти професіограми фахівця;
- сутність, особливості, стилі, етапи педагогічного спілкування;
- специфіка педагогічної творчості;
- шляхи оволодіння педагогічною творчістю;
- етапи професійного становлення та фактори, що обумовлюють його ефективність;
- зміст і форми організації навчання у вищому навчальному закладі освіти, коледжі, технікумі та ін.;
- особливості самостійної роботи та її типи;
- сутність самоосвіти, її джерела;
- умови формування професіоналізму;
- система освіти в Україні.

уміти:

- визначати професійно-важливі якості майбутнього фахівця;
- робити самооцінку професійно-педагогічної спрямованості;
- аналізувати стилі педагогічного спілкування;
- розв'язувати педагогічні задачі;
- працювати з літературою і робити записи в різних формах;

- складати план самоосвіти.

Компетентності, яких студент набуде в процесі навчання: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти або в процесі навчання за спеціальністю 015 Професійна освіта (Сфера обслуговування, Технологія виробів легкої промисловості, Транспорт), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність бути критичним і самокритичним; здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти; здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти у сфері обслуговування (організація готельно-ресторанного бізнесу, дизайн одягу, автомобільний транспорт).

4. Програма навчальної дисципліни

Блок 1. Професійно-педагогічна діяльність. Професійне становлення педагога

Тема 1.1. Сутність і зміст педагогічної діяльності. Організація навчального процесу.

Поняття «діяльність», її компоненти і види. Сутність педагогічної діяльності та її витоки. Особливості непрофесійної педагогічної діяльності. Організація навчального процесу у вищій педагогічній школі, технікумі, коледжі тощо.

Тема 1.2. Професійно-педагогічна діяльність.

Поняття «професія», «спеціальність». Характеристика педагогічної професії. Структура педагогічної діяльності. Особливості професійної педагогічної діяльності.

Тема 1.3. Система освіти в Україні.

Система освіти в сучасній Україні та принципи її побудови. Структура системи освіти в Україні. Освітньо-кваліфікаційні рівні підготовки спеціалістів.

Тема 1.4. Спілкування як основа професійно-педагогічної діяльності.

Сутність, функції та особливості педагогічного спілкування. Моделювання педагогічного спілкування. Стили спілкування.

Тема 1.5. Система освіти за кордоном Світовий навчальний простір, Болонська декларація.

Система освіти за кордоном. Модернізація освітнього середовища ВНЗ країн Євросоюзу. Система оцінювання знань студентів ESTS. Мобільність, гнучкість, демократичність та автономність ВНЗ.

Тема 1.6. Сутність і етапи професійного становлення педагога.

Поняття «професійне становлення» і фактори, що його обумовлюють. Етапи професійного становлення викладача. Професійне становлення фахівця в навчально-виховному процесі вузу, технікуму, коледжа, майстра виробничого навчання тощо.

Тема 1.7. Самостійна робота студентів в системі підготовки до педагогічної діяльності.

Сутність, мета і дидактичне призначення самостійної роботи. Особливості самостійної роботи та її типи. Організація аудиторної самостійної роботи студентів. Позааудиторна самостійна робота. Методика роботи з книгою.

Тема 1.8. Самоосвіта вчителя як умова формування професіоналізму.

Самоосвіта як умова професійного зростання фахівця. Фактори професійного зростання. Джерела самоосвіти. Особистісна професійна перспектива фахівця.

Тема 1.9. Професіограма педагога.

Поняття «професіограма» та її компоненти. Гуманістична професійно-педагогічна спрямованість фахівця. Професійна компетентність. Педагогічні здібності. Професійно-значимі якості педагога.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	ла б	Ін д	с.р .	л		п	ла б	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Блок 1. ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ. ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА												
Тема 1.1. Сутність і зміст педагогічної діяльності. Організація	14	2	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10

навчального процесу.												
Тема 1.2.Професійно-педагогічна діяльність	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 1.3.Система освіти в Україні	14	2	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10
Тема 1.4. Спілкування як основа професійно-педагогічної діяльності	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 1.5. Система освіти за кордоном Світовий навчальний простір, Болонська декларація	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 1.6. Сутність і етапи професійного становлення педагога	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 1.7. Самостійна робота студентів в системі підготовки до педагогічної діяльності	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 1.8. Самоосвіта фахівця як умова формування професіоналізму	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 1.9. Професіограма фахівця	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Разом Блок 1	120	1	18	-	-	84	120	4	4	-	-	112

		8										
Усього годин	120	18	-	-	84	120	4	4	-	-	112	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Методи дослідження	4	2
2	Форми навчання у вищій школі	2	2
3	Робота з різними видами інформації. Бібліотечний ресурс. Архівні матеріали.	2	-
4	Накопичення, вивчення, аналіз фактів педагогічного дослідження та педагогічної науки	2	-
5	Педагог і суспільство	2	-
6	Педагогічне спілкування в системі учитель-учень	2	-
7	Педагогічна етика фахівця	2	-
8	Порівняльна характеристика системи навчання в Україні та за кордоном	2	-

7. Завдання до практичних робіт

Практична робота №1

Методи дослідження

1. Підготуйте 5-6 проблемних питань з теми заняття та організуйте дискусію.
2. Зробіть підбір відеороликів та наукових фільмів з теми заняття.
3. Зробіть глосарій з 3-5 термінів даної теми та поясніть їх значення.
4. Підготуйте невеликий тест (2-5 нескладних питань з теми) для групи і оцініть його результати.

Практична робота №2

Форми навчання у вищій школі

1. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Загальна характеристика форм організації навчання у вищій школі».
2. Розробити та провести тест на тему: «Класифікації методів навчання».
3. Підготувати доповідь на тему: «Комплексні форми організації навчання».
4. Розробити міні-проект на тему: «Інтерактивні методи навчання у вищій школі».

Практична робота №3

Робота з різними видами інформації. Бібліотечний ресурс. Архівні матеріали

1. Розробити та провести круглий стіл на тему «Види інформаційних моделей».
2. Створити невелику відеотеку «Інформаційні процеси».
3. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Зберігання та передача інформації».
4. Підготувати доповідь на тему: «Бібліотечний ресурс як розподілена інформаційна база людської діяльності».

Практична робота № 4

Накопичення, вивчення, аналіз фактів педагогічного досвіду та педагогічної науки

1. Підготувати доповідь на тему: «Аналіз фактів педагогічного досвіду».
2. Розробити міні-проект на тему: «Теоретичні методи педагогічного дослідження».
3. Розробити та провести тест (3-5 питань) на тему: «Методика та організація наукових досліджень».
4. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Основні методи педагогічних досліджень».

Практична робота №5

Педагог і суспільство

1. Створити таблицю «Психолого-педагогічні якості педагога або фахівця у галузі».
2. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Сутність педагогічної майстерності педагога».
3. Розробити пам'ятку про функції педагога в суспільстві.

Практична робота №6

Педагогічне спілкування в системі педагог-студент

1. Підготувати доповідь на тему: «Педагогічне спілкування як діалог викладача та студента».
2. Розробити та провести невеликий тест (3-7 питань) на тему: «Сутність педагогічного спілкування».
3. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Культура спілкування педагога».

Практична робота №7

Педагогічна етика викладача

1. Розробити міні-проект на тему: «Норми педагогічної етики».
2. Розробити пам'ятку на тему: «Етика викладача та педагогічний такт».
3. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Основи педагогічної етики».
4. Підготувати доповідь на тему: «Найбільш поширені порушення в етиці педагога».

Практична робота №8

Порівняльна характеристика системи навчання в Україні та за кордоном

1. Розробити міні-проект на тему: «Система вищої освіти України та Швейцарії».
2. Підготувати доповідь на тему: «Чим європейська освіта відрізняється від української?».
3. Створити таблицю «Порівняльна характеристика систем освіти України та Великобританії».
4. Підготувати та захистити мультимедійну презентацію на тему: «Освітні системи країн Європейського Союзу».

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма навчання	Денна форма навчання
1	Професійні якості викладача	6	10
2	Професійна етика викладача	8	10
3	Методика роботи з літературою	6	10
4	Система освіти в Україні	8	10
5	Самоосвіта в професійному становленні викладача. Етапи професійного становлення майбутнього педагога	8	10
6	Зміст, форми і методи самостійної роботи студентів	8	12
7	Загальна характеристика закладів освіти як основного місця навчання майбутнього фахівця	8	10
8	Спілкування як засіб комунікативної забезпеченості навчально-виховного процесу та професійної освіти	8	10
9	Педагогічна діяльність як професія	8	10
10	Майбутній педагог: загальна характеристика, права та обов'язки	8	10
11	Система контролю та оцінювання знань умінь і навичок студентів	8	10

9. Тестові питання

I варіант

Перший рівень

I. Виберіть одну правильну відповідь на поставлене питання із запропонованих:

1. Якому поняттю відповідає визначення: «Комплекс властивостей особистості, який забезпечує високий рівень самоорганізації професійної педагогічної діяльності на рефлексивній основі»:

- а) педагогічна діяльність
- б) педагогічна майстерність
- в) педагогічна техніка
- г) педагогічна творчість

2. Цілі, об'єкт, суб'єкт, засоби і результат є компонентами:

- а) педагогічної творчості
- б) педагогічної діяльності
- в) педагогічної майстерності
- г) процесу самовдосконалення

3. Об'єктом педагогічної діяльності є:

- а) викладач
- б) студент
- в) методи навчання і виховання

4. Суб'єктом педагогічної діяльності є:

- а) викладач
- б) студент
- в) методи навчання і виховання

5. Засобом виховання підлітків є:

- а) художня література
- б) зображувальне мистецтво
- в) різні види професійної діяльності
- г) приклад дорослих
- д) педагогічне спілкування

6. Який компонент педагогічної майстерності є фундаментом, основою цього комплексу:

- а) педагогічні знання
- б) педагогічні здібності
- в) гуманістична спрямованість
- г) педагогічні вміння

7. Який компонент педагогічної майстерності забезпечує швидкість оволодіння майстерністю:

- а) педагогічні знання
- б) педагогічні здібності
- в) гуманістична спрямованість
- г) педагогічні вміння

8. Який компонент педагогічної майстерності виконує інтегруючу функцію:

- а) педагогічні знання
- б) педагогічні здібності
- в) гуманістична спрямованість
- г) педагогічні вміння

9. Педагогічну техніку викладача складають:

- а) дві групи умінь
- б) три групи умінь
- в) чотири групи умінь

10. Яке вміння педагогічної техніки дозволяє грамотно керувати процесом спілкування:

- а) уміння створювати естетично-привабливий зовнішній вигляд
- б) уміння взаємодіяти з вихованцями, їх батьками та колегами
- в) уміння самовдосконалення

11. Міміка, жестика, пантоміміка, праксеміка, такесика, візуальний контакт є засобами:

- а) вербальної взаємодії
- б) невербальної взаємодії

12. Норми часової, просторової орієнтації партнерів по спілкуванню вивчає:

- а) жестика
- б) кінесика
- в) праксеміка
- г) пантоміміка

13. Моторику всього тіла: позу, ходу, нахили, поставу відображає:

- а) міміка
- б) жестика
- в) праксеміка
- г) пантоміміка

14. Якому поняттю відповідає це визначення: «Це відчуття надмірної м'язової напруги в певній частині тіла людини, яке супроводжується великим хвилюванням»:

- а) м'язовий затискач
- б) м'язова свобода
- в) робоче самопочуття

15. Якому методу психофізичної саморегуляції відповідає визначення: «Психотерапевтичний метод, заснований на самонавіюванні й саморегуляції, під час якого людина спочатку оволодіває тими функціями, які не піддавалися свідомій регуляції, а потім веде наступ на свої переживання, позбавляючи їх підтримки організму»:

- а) самонавіювання
- б) аутотренінг
- в) бібліотерапія

г) імітаційна гра

16. Дихання, голос, дикція і темпоритм - це:

а) комунікативні якості мовлення

б) складові техніки мовлення

17. На якому етапі спілкування відбувається свідомо і цілеспрямована організація взаємодії з корегуванням процесу спілкування відповідно до визначеної мети:

а) комунікативна атака

б) прогностичний етап

в) керування спілкуванням

г) аналіз спілкування

18. На якому етапі спілкування головним завданням є співвіднесення мети, засобів, результатів взаємодії, моделювання подальшого спілкування:

а) прогностичному

б) комунікативна атака

в) керування спілкуванням

г) аналіз спілкування

19. Позитивно-стійке, позитивно-пасивне, нестійке, відкрито-негативне, пасивно-негативне - це:

а) стилі спілкування викладача зі студентами

б) стилі керівництва колективом

в) стилі ставлення викладача і студента

20. Для якої взаємодії викладача зі студентами характерна установка: лише вимогливість та суто ділові стосунки можуть забезпечити успіх у навчальній роботі та сухий, офіційний тон, брак емоційного забарвлення:

а) позитивно-стійке ставлення

б) нестійке

в) позитивно-пасивне

г) відкрито-негативне

д) пасивно-негативне

21. Яка взаємодія викладача та студента характеризується частим використанням покарань, погроз, негативних непрямих вимог, відсутністю привітності і довіри:

а) позитивно стійке ставлення

б) нестійке

в) позитивно-пасивне

г) відкрито-негативне

д) пасивно-негативне

22. Якому стилю спілкування відповідає ця характеристика: «Формальність стосунків, хоча ставлення до студентів позитивне, але переважає авторитарний стиль керівництва»:

а) партнерське спілкування

б) захоплення спільною творчою діяльністю

в) спілкування-дистанція

г) спілкування-залякування

23. Якому стилю спілкування відповідає ця характеристика: «Спілкування базується на демократичному стилі керівництва студентським колективом. Викладач урахує можливості, бажання і потреби кожного студента. Педагог і студент займають рівні психологічні позиції у взаємодії»:

- а) партнерське спілкування
- б) захоплення спільною творчою діяльністю
- в) спілкування-дистанція
- г) спілкування-залякування
- д) спілкування-загравання

Другий рівень

На лівій половині бланку надається перелік тверджень, позначених літерами, на правій - перелік визначень. Доберіть до кожного твердження правильне визначення і впишіть необхідну літеру в правій половині бланку.

А)Розвивальна функція викладачаполягає в регулюванні системи діяльності педагога, розв'язані протиріч в процесі його взаємодії зі студентами, колегами, батьками, адміністрацією.
Б)Виховна функція викладача- це вміння на високому рівні, комплексно і творчо розв'язувати складні професійні завдання. вдосконалення й активізація дидактичних знань і умінь викладача відбувається одночасно з розвитком професійного мислення, пам'яті, мови, педагогічних здібностей.
В)Нормативна функція викладачаорієнтує педагогів на збереження життя і здоров'я студентів та поліпшення його в умовах навчального закладу.
Г)Освітня функція викладачадопомагає педагогу загальний прогноз трансформувати до рівня конкретного плану навчально-виховної роботи. ...забезпечує основи взаємодії студента з навколишнім світом та засвоєння суспільного досвіду людства.
Д)Оздоровчо-профілактична функція викладача - це переосмислення і перебудова змісту досвіду педагога- це свідоме оволодіння педагогом дидактикою, системою професійних знань, умінь, навичок, соціальним досвідом. ...- забезпечення єдності впливу всіх соціальних інститутів на особистість студента. ...спрямована на розвиток духовності особистості,засвоєння студентами морально-
Е)Комунікативна функція викладача	
Ж)Просвітницька функція викладача	

Третій рівень

Як ви розумієте думку Сократа про те, що у кожної особистості у серці є сонце, тільки не треба його гасити?

II варіант Перший рівень

I. Виберіть одну правильну відповідь на поставлене питання із запропонованих:

1. Яке вміння педагогічної техніки дозволяє грамотно керувати процесом спілкування:

- а) вміння створювати естетично-привабливий зовнішній вигляд
- б) вміння взаємодіяти з вихованцями, їх батьками та колегами
- в) вміння самовдосконалення

2. Педагогічну техніку педагога складають:

- а) дві групи умінь
- б) три групи умінь
- в) чотири групи умінь

3. Який компонент педагогічної майстерності виконує інтегруючу функцію:

- а) педагогічні знання
- б) педагогічні здібності
- в) гуманістична спрямованість
- г) педагогічні вміння

4. Який компонент педагогічної майстерності забезпечує швидкість оволодіння майстерністю:

- а) педагогічні знання
- б) педагогічні здібності
- в) гуманістична спрямованість
- г) педагогічні вміння

5. Який компонент педагогічної майстерності є фундаментом, основою цього комплексу:

- а) педагогічні знання
- б) педагогічні здібності
- в) гуманістична спрямованість
- г) педагогічні вміння

6. Засобом виховання підлітків є:

- а) художня література
- б) зображувальне мистецтво
- в) різні види дитячої діяльності
- г) приклад дорослих
- д) педагогічне спілкування

7. Суб'єктом педагогічної діяльності є:

- а) викладач
- б) студент
- в) методи навчання і виховання

8. Об'єктом педагогічної діяльності є:

- а) викладач
- б) студент
- в) методи навчання і виховання

9. Цілі, об'єкт, суб'єкт, засоби і результат є компонентами:

- а) педагогічної творчості
- б) педагогічної діяльності
- в) педагогічної майстерності
- г) процесу самовдосконалення

10. Якому поняттю відповідає визначення: «Комплекс властивостей особистості, який забезпечує високий рівень самоорганізації професійної педагогічної діяльності на рефлексивній основі»:

- а) педагогічна діяльність
- б) педагогічна майстерність
- в) педагогічна техніка
- г) педагогічна творчість

11. Для якої взаємодії викладача зі студентами характерна установка: лише вимогливість та суто ділові стосунки можуть забезпечити успіх у навчально-виховній роботі та сухий, офіційний тон, брак емоційного забарвлення:

- а) позитивно стійке ставлення
- б) нестійке
- в) позитивно-пасивне
- г) відкрито-негативне
- д) пасивно-негативне

12. Яка взаємодія педагога зі студентами характеризується частим використанням покарань, погроз, негативних непрямих вимог, відсутністю привітності і довіри:

- а) позитивно стійке ставлення
- б) нестійке
- в) позитивно-пасивне
- г) відкрито-негативне
- д) пасивно-негативне

13. Якому стилю спілкування відповідає ця характеристика: «Формальність стосунків, хоча ставлення до студентів позитивне, але переважає авторитарний стиль керівництва»:

- а) партнерське спілкування
- б) захоплення спільною творчою діяльністю
- в) спілкування-дистанція
- г) спілкування-залякування

14. Якому стилю спілкування відповідає ця характеристика: «Спілкування базується на демократичному стилі керівництва колективом. Викладач урахує можливості, бажання і потреби кожного студента. Педагог і студент займають рівні психологічні позиції у взаємодії»:

- а) партнерське спілкування
- б) захоплення спільною творчою діяльністю
- в) спілкування-дистанція
- г) спілкування-залякування
- д) спілкування-загравання

15. Якому терміну відповідає це визначення: «Забарвлення звуку, його м'якість, теплота, індивідуальність»?

- а) сила
- б) політність
- в) мелодика
- г) тембр
- д) гнучкість

16. Статика, динаміка, спрямованість – це характеристики:

- а) погляду
- б) жестів
- в) рухів тулуба

17. Яка з названих функцій не є функцією педагогічного спілкування:

- а) пізнавальна
- б) інформаційна
- в) самоствердження
- г) самореалізації
- д) співпереживання

18. Яка функція педагогічного спілкування сприяє усвідомленню дитиною свого «я»:

- а) обмін ролями
- б) співпереживання
- в) самоствердження
- г) організація діяльності

д) пізнавальна

19. Завдяки якій якості здійснюється вплив на почуття та емоції аудиторії:

а) правильність

б) ясність

в) виразність

г) точність

д) стислість

20. Міміка, жестика, пантоміміка, праксеміка, такесика, візуальний контакт є засобами:

а) вербальної взаємодії

б) невербальної взаємодії

21. Норми часової, просторової орієнтації партнерів по спілкуванню вивчає:

а) жестика

б) кінесика

в) праксеміка

г) пантоміміка

22. Моторику всього тіла: позу, ходу, нахили, поставу відображає:

а) міміка

б) жестика

в) праксеміка

г) пантоміміка

23. Якому поняттю відповідає це визначення: «Це відчуття надмірної м'язової напруги в певній частині тіла людини, яке супроводжується великим хвилюванням»:

а) м'язовий затискач

б) м'язова свобода

в) робоче самопочуття

Другий рівень

На лівій половині бланку надається перелік тверджень, позначених літерами, на правій - перелік визначень. Доберіть до кожного твердження правильне визначення і впишіть необхідну літеру в правій половині бланку.

А) аналітичні уміння викладача	...- це уміння здійснювати цілеспрямований пошук необхідної інформації щодо поновлення знань про певне вміння та ефективні способи його вдосконалення;
Б) проективно-конструктивні уміння	...- уміння аналізувати та оцінювати рівень сформованості своєї педагогічної техніки, з'ясувати причини недостатньої сформованості тих чи інших умінь;
В) гностичні уміння	...уміння поставити мету, вибрати напрямки, розробити план чи програму вдосконалення
Г) спонукально-організаційні уміння	

	<p>педагогічних умінь, відібрати ефективні методи та засоби, адаптувати їх до своїх індивідуальних можливостей і потреб;</p> <p>...- уміння реалізувати створену програму чи план удосконалення своїх умінь, мобілізуючи при цьому свої морально-вольові якості і пізнавальні процеси;</p> <p>...- специфічні вміння, пов'язані з організацією конкретної діяльності, якій навчають студентів;</p> <p>...- вміння генерувати нестандартні ідеї, використовуючи асоціації, аналогії, комбінування, методи активізації творчості;</p> <p>...- уміння малювати, ліпити, співати, грати на музичних інструментах, вишивати, складати вірші, писати музику тощо;</p> <p>...- уміння доцільно поєднувати вербальні й невербальні засоби спілкування.</p>
--	--

Третій рівень

Обґрунтуйте самоосвіту викладача як умову формування професіоналізму.

10. Каталог педагогічних ситуацій

№ з/п	Тема практичного заняття / педагогічна ситуація	Педагогічні	Вирішення проблеми
		Промахи / помилки	Вірне / невірне Ефективне / не ефективно
1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ I</p> <p>Під час заняття студенти відволікаються на мобільні телефони. Під час опитування голосно дзвенить мобільний телефон. На зауваження вимикнути телефон, студент відповідає: «Так, викладач, зараз», а сам продовжує відволікатися на телефон.</p>		
2	<p>Викладачеві не подобається зовнішній вигляд студента на занятті: немає змінного взуття, неохайного вигляду халат. Викладач робить зауваження, але наступного дня усе повторюється. Далі викладач говорить, що він (студент) неохайна людина, невихована і, мабуть, обрав професію помилково, тому що не відповідає цій професії навіть зовнішньо.</p>		
3	<p>Студент намагається «виділитися» серед своїх одногрупників, порушуючи дисципліну: перериває викладача, не дає йому змоги вести заняття.</p>		
4	<p>Студенти під час розбору складного завдання відволікаються від конкретної ситуації.</p>		
5	<p>Студент не галасує на уроці, не розмовляє, але й зовсім не бере участь у розгляді теми заняття. Або не слухає, або не розуміє?! Такому студентові педагог починає досить детально пояснювати нову тему, бажаючи чому-небудь його навчити. Ситуація дратує викладача: педагог починає прискіпливо ставитися до студента.</p>		
1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ II</p> <p>За проханням завідуючого кафедрою педагог заміщує колегу у чужій групі. Почалася пара. Група відрізняється від інших своїми складаними стосунками як особистісно-груповими, так і з викладачами. Тому, коли викладач привітався, декілька студентів відреагували – інші промовчали і продовжували займатися своїми справами, не звертали ніякої уваги на те, що увійшов викладач і почалося заняття.</p>		

2	Педагог запізнився на 20 хвилин на заняття, оскільки був на операції. Студенти зібралися без попередження завідуючого, куратора або свого викладача, покинути аудиторію, аргументуючи тим, що викладач був відсутній більш ніж 15 хвилин.		
3	У групі почав падати інтерес до занять з предмету, почала знижуватися успішність студентів. Одного разу викладач запропонував провести заняття студенту цієї групи.		
4	Студент постійно запізнюється на заняття. Викладач кілька занять не робив ніяких зауважень щодо запізнення цього студента, а перед контролем сказав, що не допускає студента до складання заліку, бо у нього відпрацювання.		
5	Іноземний студент постійно не працює на заняттях. Ігнорує зауваження викладача.		
ВАРІАНТ III			
1	Студент за рівнем підготовки набагато випереджає своїх одногрупників, тому веде себе невічливо, постійно викрикує правильні відповіді, не дає нікому подумати, перериває своїх товаришів і навіть викладача.		
2	Студент не виконує домашні завдання – викладач почав ображати студента при всіх.		
3	Студент завжди запізнюється на заняття, ігноруючи зауваження викладача, сідає на своє місце. Погоджується залишитися після заняття, щоб пояснити свою поведінку, але після закінчення уроку пішов додому, не стримав слова.		
4	Студент указує викладачеві на упереджене ставлення до себе, унаслідок чого студент «немовби» отримує більш важкі завдання, питання під час перевірки його рівня знань. Немаючи достатнього рівня підготовки, студент, відмовляється відповідати зовсім.		

5	<p>Ситуація сталася 2 роки тому. Вже пройшло 2 тижні від початку осіннього семестру, до завідучої кафедри телефонує співробітник навчального відділу та повідомлює, що у навчальному розкладі «загублено» одну групу студентів готельної справи. Єдиним вільним вікном у розкладі був четвер на першій парі. Але на той час усі досвідчені викладачі вже були розписані за групами, а єдиним викладачем без групи була я. Тому було вирішено віддати цю групу мені. Головною проблемою було те, що ця група складалась зі студентів, які вже другий, а деякі і третій рік поспіль не склали необхідні звітні документи, залік і навіть відраховувались через погану успішність.</p> <p>На перше заняття з 8 студентів прийшли тільки 6. З яких 3 запізнилися від 10 до 20 хвилин. Більш того, студенти прийшли не готові, без інструктажів, що є обов'язковою складовою наших практичних занять. Я вирішила допустити їх до заняття, вважаючи, що це через ту ж неухважність навчального відділу та деканату, співробітники якого не знали, що студенти вже 2 тижні не приходили на пари.</p>		
	<p>Після цього в мене здали нерви, я сказала, що вони мене «дістали», що я не буду більше цього терпіти і пішла писати доповідну записку на ім'я декана. Студенти щось грубо крикнули мені. О 12 годині їх визвали до деканату. Там з'ясувалося, що на них вже було подано 3 доповідні від інших викладачів і було прийняте рішення розформувати групу.</p>		
1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ IV</p> <p>У студентки виникло запаморочення під час опитування. Викладач не звертає уваги. Опісля пропонує залишити навчання у навчальному закладі, якщо вона така тендітна.</p>		
2	<p>Студент незадоволений своєю оцінкою – влаштовує скандал. Кінець пари «зірвано».</p>		

3	На модульному контролі викладач просить студентів покласти свої мобільні телефони на окремий стіл, доки вони робитимуть контрольні тести. Один із студентів відмовився залишати телефон, аргументуючи тим, що це його особиста річ і він не зобов'язаний її здавати. У результаті суперечки викладач заборонив здавати йому тести, доки він не покладе телефона на стіл, як зробили інші. Студент заявив, що напише скаргу на викладача, оскільки він не має заборгованості—має право здавати контрольні тести.		
4	Під час практичного заняття студенти невірно виконували практичні дії, не могли розказати про те, що чули під час консультації. Викладач виправляв їхні помилки і говорив, що вони робили не так. І потім на парах ця група мовчала і відмовлялася показувати свої практичні навички.		
5	Студенти зухвало поводитися під час пари, роздратували викладача і він без попередження почав проводити тестування. Усі отримали погані оцінки.		
1	ВАРІАНТ V		
	Студент не задоволений своєю оцінкою за написання курсової роботи і вважає, що викладач оцінив його не об'єктивно. Студент веде себе спокійно, не агресивно, але наполегливо.		

2	Студент, що є відмінником у навчанні з певної дисципліни, їде на олімпіаду, але з іншого предмету. При цьому він пропускає заняття. Постає питання про відпрацювання пропуску. Студент просить, щоб його оцінили без відпрацювання, поставивши оцінку за Поточними результатами. Викладач відмовляється. Студент не поступається – викладач врешті решт «здається» і оцінює за поточними результатами.		
3	Студент списує з чужого зошита. Педагог помічає дії студента, але не робить зауваження. Коли студент здає зошита на перевірку, викладач не приймає роботи, говорячи, що все списано – і студент отримує «незадовільно». Студент все заперечує- виникає конфлікт.		

4	Виконання лабораторної роботи. На занятті один студент не працював і на зауваження викладача не реагував. Викладач перестала проводити заняття і стала заповнювати журнал. Студенти займалися своїми справами. Після завершення заняття викладач залишив усіх студентів на відпрацювання.		
1	ВАРІАНТ VI Під час лабораторної роботи студенти голосно розмовляли, не могли виконати завдання, яке поставив перед ними викладач. Викладач, у свою чергу, намагався перекричати студентів і змусити їх виконувати лабораторну роботу. В кінці заняття викладач перевіряв звіти лабораторної роботи і поставив всім «не виконання» роботи, тобто двійки.		
2	На практичному занятті проводилася ділова гра, де студенти по черзі виконували роль викладача. Під час навчальної гри студенти почали насміхатися зі свого реального викладача групи, вказуючи на його методичні промахи. Викладач разом з усіма сміявся над своїми помилками.		
3	На заняття з автосправи студент запізнився на 10 хвилин. Викладач відправив студента до декана, сказавши, що він уже поставив студенту «н/б». Студент обурився, але вибачився ще раз. Викладач допустив студента до заняття, але «н/б» було поставлено - і треба було відпрацювати.		
1	ВАРІАНТ VII Студент сміється над другим студентом. Викладач голосно робить йому зауваження. Студент починає сперечатися з викладачем, потім без дозволу йде з заняття. Наступного дня викладач не дозволяє студенту бути присутнім на його практичному занятті – ставить йому «н/б». Студент не розуміє, чому його вигнали з заняття і за що він отримав віпрацювання. Студент йде скаржитися на викладача до декана.		

2	<p>Роздала вітчизняним студентам запитальник з тестами по темі.</p> <p>Проінструктувала про час, який відведено, проте, що є тільки одна вірна відповідь. І попросила дати відповіді на тести з аргументацією. Проте, що тести писати з аргументацією, повторила два рази, на початку інструкцій та наприкінці.</p> <p>Після закінчення часу збираю відповіді і бачу, що декілька студентів навіть не намагались дати пояснення. На мої запитання чому ви їх не дали – один сказав, що не зрозумів завдання, другий – не чув, а третій щось пробуркотів собі під носа. Ці ж студенти дуже погано навчаються. Я перевірила тести і виявилось, що усі ці троє студентів не допустили ні однієї помилки. Потім я вибрала нескладне запитання і попросила аргументувати чому ж усе-таки вони вирішили, що ця відповідь вірна. Вони не змогли навіть вибрати вірну відповідь без свого аркуша з відповідями.</p>		
3	<p>Студенти 2 курсу спеціальності «Професійна освіта» отримали завдання письмового вирішення завдання з теми «Критерії якості у сфері гостинності». Уся необхідна інформація була наведена у картках.</p> <p>Друге запитання полягало у визначенні механізмів розвитку довготривалої репутації готелю.</p> <p>Але з 10 студентів лише 2-є змогли відповісти на питання.</p>		
4	<p>Викладач опитує студента за темою, що готувалась на заняття. Матеріал студент знає, але не може його висловити: веселить своєю відповіддю решту групи і викладача. Студент задоволений собою і продовжує у тому ж дусі. Коли йому ставлять «добре», він не розуміє за що: він відповідав, викладач йому посміхався, - значить, викладачеві подобалась відповідь. Наподив студента викладач стверджує, що він допустив багато помилок. Одногрупники заступилися за свого одногрупника і попросили поставити «відмінно», але викладач залишився при своїй думці. Студент був ображений і обурений.</p>		

5	<p>Молодий викладач, пояснюючи студентам складну тему заняття, вирішив для кращого подання навчального матеріалу намалювати схему. Однак від студентів пролунало незадоволення:</p> <p>«Давайте не будемо, там багато малювати. Тим більше, ви заплутано все пояснюєте». Викладач спантеличено помовчав, потім погодився: «Ну, добре, схему ми робити не будемо, запишемо тільки основні положення». Знову незадоволені студенти почали кричати:</p> <p>«Навіщо?», «Це все можна подивитись у підручнику!»,</p> <p>«Давайте тоді краще схему малювати!». Викладач відповів, що потрібно було думати раніше, і тому він принципово тепер не буде малювати схему, а після продовження невдоволення студентів, взагалі відмовився пояснювати нову тему.</p>		
1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ VIII</p> <p>Поважний викладач з великим досвідом роботи заходить в аудиторію і бачить карикатуру на себе. Вона виразна, смішна, точна. Група мовчить і чекає на реакцію. Викладач з зацікавленістю розглядає карикатуру і каже: «Оскільки намальовано дуже гарно, мені шкода це витирати. Нехай художник спочатку перенесе це на папір». Я схвалюю роботу талановитого карикатуриста.</p>		
2	<p>Перед викладачем не лише його група, а й група викладача, який захворів. Студенти поводять себе некоректно: розмовляють у повний голос, лаються тощо. Особливо виділяється один студент. Викладач, намагаючись не звертати уваги, продовжує проводити заняття, час від часу погрожуючи гальорці двійками. Коли викладач просить «найговіркішого» студента відтворити матеріал, той відмовляється. Викладач повідомлює йому, що поставить двійку за тему. Студент-бешкетник одразу змінює своє рішення і навіть виявляє бажання виконати поставлене завдання. Проте викладач не дає йому такої змоги. Починається суперечка і продовжується декілька хвилин. Як наслідок викладач ставить двійку, а студент, ображаючи викладача не цензурною лайкою, грюкає дверима. Викладач, нічого не коментуючи, продовжує заняття.</p>		
3	<p>Викладач розробила кросворд, як основний метод контролю. Студенти, які не вирішили його вчасно на парі, отримали «2».</p>		

4	Студенти скаржаться на складність розділу у новому підручнику. Викладач мовчки ігнорує скарги.		
5	Студент зі слабкою успішністю отримав «незадовільно» за те, що не відповів на усі запитання, поставлені викладачем на занятті. Студент пішов скаржитися на незадовільну оцінку завідувачу кафедри. Він пояснив отримання незадовільної оцінки тим, що не знав лише двох питань з чотирьох, бо не у змозі був відповідати застаном здоров'я, бо йому не подобається викладач-жінка, бо він вважає її не професійною і упередженою.		

1	ВАРІАНТ ІХ На занятті при перевірці домашнього завдання викладач тричі піднімала відповідати одного й того ж студента, але він мовчав. У кінці заняття викладач оголосив, що ставить йому «незадовільно». На наступному занятті викладач знов почала опитування з цього студента і, коли він відмовився відповідати, відправила його з пари. Наступні заняття студент не з'являвся в аудиторії цього викладача, всіляко уникаючи зустрічей з ним, хоча по іншим дисциплінам все складав успішно.		
2	Студент, проявляючи інтерес до навчання в практичній і теоретичній області, читав багато літератури з цієї галузі. На лекції студент сказав викладачу, що той матеріал, який він викладає, застарів, тому немає сенсу вчити те, що вперспективі стане невнагоді для практичної діяльності. Викладач попросив студента підійти до нього після лекції. Він намагався пояснити цьому студенту, що не усі молоді люди мають такі гарні і широкі знання з його предмету, а також порадив літературу, яка буде корисна саме для цього студента. Студент знехтував порадою викладача – і з іронічною усмішкою вислухав його промову.		

3	<p>Конфлікт виник на заліковому занятті. Викладач роздав студентам тести, при цьому одного з варіантів ключей –відповідей на тести він не перевіряв, а там закралися помилки.</p> <p>При перевірці двом студентам, яким дістався цей варіант, він поставив «незадовільно». На це один студент промовчав, а другий почав обурюватися і вимагати переперевірити, тому що впевнений в відповідях. Виникла суперечка. Далі ця ситуація привела до того, що викладач вигнав з заняття студента і поставив йому за роботу два бали.</p>		
4	<p>Студенти підготувалися до першого заняття не за матеріалами підручників, а за інформацією інтернет-сторінок, як і з погляду викладача були некоректні, сумнівні та непрофесійно висвітлені. Викладач поставив студентам «2» без пояснень.</p>		
5	<p>Викладач проводить опитування студентів. Один зі студентів починає вигукувати відповіді з місця, заважаючи відповідати іншим. Викладач, не робить ніякого зауваження, а потім оголошує цьому студенту за активність «5», а його одногрупникам ставить бали нижче.</p>		
1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ X</p> <p>Заняття проходить у лабораторії. Студент забув взяти змінне взуття, викладач не дозволив студенту бути присутнім на занятті. Студент отримав «н/б», але з університету не пішов, а провів весь час у коридорі.</p>		
2	<p>На початку заняття викладач помітив, що один студент поводить себе дивно, опускає очі, уникає зорового контакту, блідий, не слідкує за ходом заняття. При спілкуванні з ним викладач відчуває запах алкоголю і розуміє, що студент напідпитку. Викладач обурюється, починає вичитувати студента та ставить йому «н/б». Студент хоче піти додому, все одно, говорить, що має «н/б». Викладач не дозволяє йому піти, але більше не звертає на нього ніякої уваги: не спілкується, не ставить запитань, не дає завдання, як іншим студентам у групі.</p>		

3	<p>Останнє заняття припало на п'ятницю, початок о 12-00. Викладач добре знав групу та здібності кожного. Студенти почали просити одразу складати підсумкові тести, наголошуючи на тому, що багатьом потрібно їхати додому до іншого міста. Викладач запитав чи студенти готувались до тестів, у відповідь отримав позитивну відповідь –то вирішив провести заліковий тестовий контроль одразу, «не розібравши» останню тему циклу, щоб скоріше відпустити студентів після тестування. Під час контролю викладача викликала колега, той залишив аудиторію на 15 хвилин. Коли повернувся – помітив, що у студентів є роздрукована з вірними відповідями, яку вони одразу ж сховали. Зрозуміло, що були оцінки майже у всіх більше 90%, тобто усі отримали «5». Викладач зробив вигляд, що нічого не помітив та відпустив групу додому.</p>		
---	--	--	--

4	<p>Викладач пояснив тему нового заняття. За навчальним планом це було перше заняття. Викладач роздав методичний матеріал з курсу, запропонував студентам 10 хвилин для ознайомлення та повів їх до лабораторії. Через пів години почалося опитування, проте студенти були засмучені, з'ясувалося, що у кожного виникли проблеми. Викладач насварив студентів та призначив повторне опитування на наступне заняття.</p>		
5	<p>У вересні, на початку занять викладач розпочав оцінювати відповіді студентів без повідомлення їм критеріїв оцінювання. Почали виникати незадоволення з боку студентів, нерозуміння за що така низька оцінка, коли, на думку студента, він все відповів і виконував. Група звернулася до завідувача кафедри зі скаргою на несправедливе оцінювання викладача.</p>		

1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ XI</p> <p>Два студента не підготувалися до заняття. Викладач не поставив студентам незадовільної оцінки, але зауважив, що необхідно вивчити матеріал до наступного заняття. Студенти і на наступного разу не підготували нової і не повторили минулої теми. Викладач знов надав їм можливість відповісти наступного разу та відпрацювати усі теми. Наступного заняття вони не відпрацювали невивченого, а просто перестали взагалі готуватися до заняття, навіть не пояснюючи причин. Викладач виставив їм двійки за всіма</p>		
---	--	--	--

	темами, що були пройдені за минулий період.		
2	Іноземні студенти систематично ігнорують усне прохання про необхідність переодягатися у спеціальний одяг лабораторії, постійно не перевзуваються, не вдягають шапочки. Викладач після періодичних зауважень виконувати вимоги навчання у вищому навчальному закладі все ж таки почав ставити їм «н/б», алевони не хотіли покидати заняття після того, як він ставив їм «н/б».		
3	На занятті після відповіді студентки викладач прокоментував: «Ви гірша студентка, що сидить на цьому стільці в цій аудиторії». У відповідь студентка зі сльозами на очах вийшла з аудиторії і на заняття не повернулася. На перерві вона дізналася, що отримала «н/б». Вона вирішила розповісти про конфліктну ситуацію завідувачу кафедри. На початку наступного заняття викладач, не подаючи вигляду, що знає про візит студентки до завідувача кафедри, робить об'яву: «Яж забув оголосити вам оцінки за минуле заняття».		
4	Проводиться перевірка знань з предмету, яка включає усне опитування та написання тестів. Оцінка виставляється на основі усної відповіді та результатів написання тестових завдань. Усне опитування проводиться у вільній формі, хто зі студентів більш активний, той відповідає, а це може вплинути на кінцеву оцінку. Студент К. добре вивчив домашнє завдання, тестовий контроль написав на «відмінно», проте він соромиться проявляти активну позицію на парі та відповідати публічно. Протягом пари викладач не викликав та не запитав студента К., а цей студент, у свою чергу, також самостійно не викликався до відповіді. Викладач на основі усної та письмової (тести) відповіді поставив «задовільну» оцінку цьому студентові.		

5	<p>Проходить пара з дисципліни, студент М. запізнився на пару на 10 хвилин, проте він попередив старосту групи, а староста попередила викладача. Коли студент прийшов на пару, проводилось опитування у формі тестового завдання. Викладач дозволив студенту бути присутнім на занятті, а також дав йому бланк з питаннями тестів. Через 5 хвилин студент М. почав крутитися та щось спитав у іншого студента. Викладач була не в гуморі та на підвищених тонах сказала, що це найгірший студент, якого вона зустрічала, що з неї досить. Мало того, що запізнився та ще й відволікає інших, і поставила студентові «2». Студент перепросив та відповів, що попросив у сусіда ластик, проте викладач у грубій формі відповіла, що, якщо студент М. буде перемовлятися, то отримає зараз на горіхи.</p>		
---	--	--	--

1	<p style="text-align: center;">ВАРІАНТ XIII</p> <p>Під час роботи у парі, один студент відмовився працювати з іншим. На наступній парі вся група мовчала і відмовилася виконувати практичні навички у парах.</p>		
2	<p>Студент незадоволений оцінкою, яку він отримав після проходження тесту, бо вважає, що викладач оцінив його не об'єктивно. Студент вважає, що повинен мати більш високий бал.</p>		
3	<p>На занятті студент спілкувався з викладачем зухвало, постійно просив задати інше питання та вказував на упереджене ставлення до себе. У той же час студент розмовляв, був неуважним та не готовим до заняття. Викладач не змінив питання та у аналогічній формі відповів, вказавши на те, що ставить трійку, бо більше не хоче бачити студента, хоча той насправді у цей день був вартий лише двійки.</p>		
4	<p>На підсумковому занятті з 22 студентів лише 2 підготували навчальний проект у письмовому вигляді. Інші студенти не виконали завдання, мотивуючи це тим, що у них було недостатньо часу, а ще їм необхідно було готуватися до складання іспиту.</p> <p>Викладач поставив «п'ятірки» студентам, що виконали завдання та «двійки» тим, хто його не виконав. Крім того, викладач дозволив здавати практичні уміння лише студентам, які здали теорію аніше. Інших не допустив до екзамену та сказав, що через свою помилку вони ще довго будуть отримувати залік з дисципліни.</p>		

5	Для практичного заняття студенти повинні бути одягнені у спеціальний одяг (шапочки, халати, змінне взуття) та мати при собі ножиці. Один зі студентів їх не мав. Викладач делікатно зробив зауваження та вказав на необхідність наявності додаткового обладнання. Також викладач зауважив, що користуватися чужими приладами неправильно.		
---	---	--	--

11. Методи навчання

Методи організації навчально-пізнавальної діяльності: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, навчальна дискусія, диспут), наочні (демонстрування, ілюстрування), практичні; індуктивні, дедуктивні, метод аналогій; проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький, репродуктивні методи, самостійна робота з електронним навчально-методичним комплексом.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: бесіда, виконання проектів, тестових завдань, опитування, методи інтерактивного навчання, робота з науковими джерелами, електронними ресурсами, лабораторні роботи спрямовані на застосування теоретичних знань на практиці.

12. Методи контролю

Експрес-контроль підготовки студентів до практичного заняття, проведення розрахунків і оформлення результатів практичної роботи; оцінка роботи студентів протягом практичного заняття; перевірка завдань до тем, що винесені на самостійне опрацювання; оцінка за навчальний проект; підсумковий письмовий проект, залікову роботу тощо.

Критерії оцінювання знань вводяться з урахуванням особливостей навчальної дисципліни з наступним детальним поясненням щодо виставлення оцінки:

- Присутність на лекції, вивчення та доповнення матеріалу лекції – 4,5 балів (відвідування 1 лекції дорівнює 0,5 балів);
- Виконання та складання практичної роботи – 55 балів (максимальна кількість балів 3: допуск – 0,5 балів, виконання – 1 бал, першоджерела – 0,5 балів, здача – 1 бал);
- Виконання завдання самостійної роботи – 21 балів (0,5 балів за 1 роботу);
- Розробка та захист проекту – 5 балів;
- Написання та захист реферату – 4,5 балів;
- Залік – 10 балів.

13. Розподіл балів, які отримують студенти
Денного відділення

Поточна робота										Сума
Вид роботи	Блок 1									
	Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 1.8	Т 1.9	100
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Практичні	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
Самостійні	4	4	6	4	4	6	6	6	6	
Разом	10	10	12	10	10	12	12	12	12	

Заочного відділення

Поточна робота										Сума
Вид роботи	Блок 1									
	Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 1.8	Т 1.9	100
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Практичні	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Самостійні	6	6	8	6	6	8	8	8	8	
Разом	10	10	12	10	10	12	12	12	12	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою		Оцінка ЄКТС	100-бальна система оцінювання
Екзамен (чотирирівнева)	Залік (дворівнева)		
Відмінно	зараховано	A	90-100
Добре	зараховано	B	80-89
		C	71-79
Задовільно	зараховано	D	61-70
		E	50-60
Незадовільно	незараховано	FX	30-49
		F	0-29

14. Методичне забезпечення

Методичний комплекс: курс лекцій, методичні рекомендації до проведення практичних робіт та виконання самостійної роботи. Презентації до лекцій та електронні документи для практичних робіт. Завдання для самостійної роботи. Контрольні питання для самостійної роботи.

15. Рекомендована література

1. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна – Болонья – Саламанга – Прага – Берлін) / Упор. М. Ф. Степко. Тернопіль, 2003. 52 с.
2. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. Київ : Видавництво «Компас», 2000. 64 с.
3. Викладач вищої школи : психолого-педагогічні основи підготовки / Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Київ : НПУ, 2006. 208 с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Методичний посібник для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
5. Закон України «Про освіту» Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України у 2 книгах: Кн.1 / За ред. Ю.І.Горобця та М.І. Панова. Харків : Право, 2001. С. 17-42.
6. Кудіна В. В. Педагогіка вищої школи. 2-ге вид., допов. і переробл. / В. В. Кудіна, М. І. Соловей, Є. С. Спіцин. Київ : Ленвіт, 2007. 194 с.
7. Освітні технології / За ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2002. 216 с.
8. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. 2-е видання. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2000. 136 с.
9. Чернілевський Д. В. Педагогіка вищої школи : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2008. 408 с.